

Anyanyelvi verseny 3. feladatlap

2013. november 26.

Beküldési határidő: 2013. december 18.

Postacím: 2600 Vác, Géza király tér 8.

A borítékra írjátok rá:

Anyanyelvi verseny – Végh-Alpár Noémi

e-mail cím: gezaverseny.magyar@gmail.com

A versenyző neve, osztálya:.....

A versenyző e-mail-címe: .....

Iskola neve és címe:.....

1. feladat

Az alábbiakban egy magyarul most tanuló diák fogalmazásának részletét olvashatod. Mindhárom mondatban találsz egy helyesírási és egy nyelvhelyességi hibát. Írd le a mondatokat helyesen a pontsorokra!

a, 1526.-ban nagy csata zajolt Mohácsnál.

.....

b, A magyarok serge huszonötezer főből ált.

.....

c, A törököket senki nem megállíthat.

.....

3 pont	
--------	--

2. feladat

Milyen szófajúak az alábbi szavak? Válaszd ki a megfelelőt a felsoroltak közül! Egy szófaj neve csak egy helyen szerepelhet!

melléknévi igenév, főnév, határozói igenév, kötőszó, névmás, határozószó, határozatlan számnév, melléknév

a, tompa .....

b, lesben .....

c, ásítózva .....

d, gyakran .....

4 pont	
--------	--

3. feladat

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Mikszáth Kálmán? A beszélő köntös - részlet

Szikra a Kecskemét Szaharája. Egy tenger, homokból. Azóta már megfogták a faültető unokák, akkor még szabad volt a homok, s futott, vándorolt, hömpölygött a végtelenbe megszakadozott hullámokban, tetszése szerint.

Köröskörül végtelen darabon sem víz, sem növény; a nap lilium-színekben szórja verőfényét a milliárd apró homokszemekre, melyek mozognak,

hömpölyögnek szemkápráztató gyorsaságban, mintha ezer meg ezer láthatatlan seprő dolgozna szüntelen, vagy hogy csak a napsugár mozog és ugrándoz rajtuk. Állatnak, élő **teremtésnek** semmi nyoma. Ez a föld nem lehet szülője még egy picinyke ürgének sem. Mert ez a föld csak átutazóban van. Itt nem lehet **odahaza** senki, ahol maga a föld sincs odahaza. Egy ürge is szereti, ha lyukát elhagyja, hogy **visszatalálhasson** rá... Ej, ki próbálna itt megjelölni ha csak egyetlen porhanyó dombot, amelyikre holnap rátalál? A buckák odább sietnek, mint a **nyugtalan** utas. Föloszlanak, futnak és alakulnak...

Mély halotti csönd van. Csak néha csattan egyet fent a légben a villás fecske, mely nem áll erre röpködni. Messze, nagyon messze egy-egy vadkacsapár hápog. Ott valahol nádas van. Majd bölömbika huhhant erős, durva hangján.

A nap ha kél, egy homokbuckából kapaszkodik fel, a lehajló égről lehunytakor megint egy homokbuckába pottyan be. Egy fénylő vándorló homokbuckának látszik a nap is, melynek arany porzója szétfrecseg a magasból a szürke-barnás, egyszínű világ fölött.

Soká, soká kell menni, míg végre feltör az ajkon önkéntelenül az örömkialtás: fű, fű! Most már nem messze lehet a víz sem. Törpe fűzek között kanyarog a regényes Tisza, a mi édes vizű folyamunk. Balról kis viskó fehérlik, a pusztabíró lakása. Dús legelők terülnek el mögötte, zúgó nádasokkal. Amott egy cserény, szemben vele **megbarnult** szárnyék, ahová a gulyák, ménesek jutnak „fedetlen” hajlék alá.

Válaszd ki minden hármas csoportból az igaz állítást!

a, A, A Szikrán élő ürgék máshol születtek.

B, Szikrán csak madarak élnek, emlős állatok nem.

C, A szikrai földön nem él meg semmilyen élőlény.

b, A, A faültetők unokái a kezükbe vették a szikrai homokot.

B, A történet ideje után több emberöltővel fák ültetésével gátolták meg a homok futását.

C, A táj láttán átérezhető szabadságnak a mezőgazdasági munkák beindulása véget vetett.

c, A, Szikrától távolodva a fű megjelenése jelzi először, hogy a közelben életet adó víz van.

B, Legelők és nádasok csak a Tisza mögött, azaz a folyó túlsó partján vannak.

C, Fű csak a Tisza-parti törpe fűzfák tövében nő ezen a vidéken.

Értelmezd a szöveg kijelentéseit:

d, „Szikra a Kecskemét Szaharája.”

.....

.....
.....
e, „Ez a föld csak átutazóban van.”
.....
.....

A szövegekörnyezetből kiindulva mit jelenthetnek az alábbi szavak? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

f, pusztabíró

A, Olyan városi bíró, aki más címmel, például nemesi címmel nem rendelkezett – pusztán bíró volt.

B, A városokhoz tartozó puszták igazgatását és igazságszolgáltatását végző személy; az állatokra és a pusztai emberekre is felügyelt.

c, A puszta tulajdonosa, az az ember, aki bírta a pusztát: általában gazdag paraszt, ritkábban kishemes volt.

g, cserény

A, Hordozható nád- vagy vesszőkerítés, ami mögé a pásztor behúzódhatott, illetve értékeit rejthette a szél elől.

B, Kiegyetetlen agyagból készült öblös és füles korsó, amelyben faluhelyen jellemzően aludttejet tartottak.

C, Durva, színezett lenfonálból szőtt, vastag ágy- vagy falterítő, amit tartóssága miatt az alföldi juhászok különösen kedveltek.

h, szárnyék

A, Kukorica vagy más haszonnövény szárából épített kis kunyhó, a csőszök szállás- és pihenőhelye volt a pusztán.

B, Egymással össze nem varrt, merevítő farudakra erősített vásznak, ritkábban bőrök (ezek a szárnyak), amelyek sátorszerűen védték az állatokat az esőtől.

C, Nád- vagy szalmaépítmény, három fala (szárnya) egy középpontban találkozott, a jószágot védte a széltől, bárhonnan is fúj.

8 pont	
---------------	--

4. feladat

Milyen magán- vagy mássalhangzótorvények jelennek meg az alábbi szavakban?

a, egyes .....

b, metszet .....

c, röntgen .....

d, elégtétel .....

e, anyja .....

5 pont	
--------	--

5. feladat

Húzd alá a helyes megoldást!

a, Mit jelent: karitatív? lelki / vallási / jótékonyági / környezeti

b, Melyik szó jelent hivatalos, hosszadalmas eljárást, ennek folyamatát?
processzor / professzionális / projekt / procedúra

c, Mit csinál, aki organizál? vizsgálatot tart / zenél / mulatozik / szervez

d, Melyik szó jelöli azt, hogy két lehetőség közül választható? alteregó / altáji
/ alternatíva / almanach

4 pont	
--------	--

6. feladat

Válaszolj a kérdésekre az alábbi haladzsamondattal kapcsolatban!

Pegyerézzétek ki csumpósan a tüntyürik sziplinkás fergőzseit!

a, Milyen módban van a mondat állítmánya? .....

b, Milyen személyes névmás válaszol az alany kérdésére? .....

c, Melyik szó a mondat módhatározója? .....

d, Milyen mondatrész a „tüntyürik”? .....

4 pont	
--------	--

7. feladat

Mi lesz, ha nagy lesz? Írj fogalmazást arról, mivel szeretnéd keresni a kenyeredet felnőttként! Bármilyen foglalkozást választhatsz, akár kitaláltat is. Írd le azt is, mit kell tenned ehhez!

.....
.....

4. Jegyeket, bérleteket kérem!

.....

3 pont	
---------------	--

9. feladat

Írd le helyesen elválasztva az alábbi szavakat!

a, bodza

.....

b, banánérlelő

.....

c, Shakespeare

.....

d, funkció

.....

e, technika

.....

5 pont	
---------------	--

10. feladat

Milyen hangulatúak az alábbi felszólítások? Írd le a megadott szavakat a megfelelő pontsorra!

semleges, udvarias, fenyegetőző, közvetlen, hivatalos, durva, könyörgő

a, Húzz már el innen, de azonnal! .....

b, Felszólítom önöket, hogy távozzanak! .....

c, Légy szíves, most menj ki! .....

d, Elnézésüket kérem, kifáradnának a szobából? .....

4 pont	
---------------	--

Maximális pont:	50 pont
Elért pontszám:	

